

ta, ab eâ in Concilio Florentino iidem Græci minimè recessissent, qui rituum suorum, in quibus ab Ecclesiâ latinâ discordabant, fuerunt tenacissimi, neque indifferenter utrumque Concilium Florentinum & Tridentinum in his verbis: *ego te absolvo*: essentiam formæ Sacramenti pœnitentiæ constituisset. Neque S. Th. contrarium asserere præsumptuosum & temerarium iudicasset opusc. 22. de formâ absolutionis Cap. 1. ubi ita: *patet ex dictis Salvatoris, quod habens claves absoluit: presumptuosum est ergò, ne dicam erroneum, ut Sacerdos dicere non possit: ego absolvo te, quem Dominus absolvere confitetur: magis autem verbis Domini colligitur, hanc esse formam debitam absolvendi: ego te absolvo.* Ad historicas omninò incertas relationes præter auctoritatem Concil. Florent. & Trident. utendum est ejusdem S. D. opusc. cit. Cap. 2. verbis: *Nunquid eorum opinio præjudicare poterit verbis Domini dicentis Petro: quodcumque solveris &c.* Et opponit Parisiensium Theologorum contrarium sententium, quod formâ deprecativâ non fiat absolutio, doctrinam aliis, qui pro forma deprecativa referuntur, ad cujus imitationem opponitur incertis pro formâ deprecativâ historiis Christi auctoritas Joan. 20. dicentis: *quorum remiseritis: non: quorum petieritis remitti &c.*

DISPUTATIO XXX.

De remissione peccatorum mortalium.

PRæcipui effectus pœnitentiæ numerantur: primus remissio omnium peccatorum mortalium. Secundus remissio venialium. Tertius remissio pœnæ æternæ & temporalis. Quartus reviviscencia meritorum. De primo effectu sit.

* * *

D 4

QUÆ

*An & quomodo peccata mortalia tollantur per hoc
Sacramentum?*

DICO. *Remissio culpæ est effectus pœnitentiæ, se-
cundum quod est virtus, principalius tamen,
secundum quod est Sacramentum. S. Th. hic Q. 86.
A. 6. O.*

*Prima Pars probatur: ex Script. Ezech. 18. v. 27.
Cum averterit se impius ab impietate sua... ipse ani-
mam suam vivificabit. Zach. 1. v. 3. Convertimini
ad me... & convertar ad vos; sed per actum pœniten-
tiæ fit averfio à peccato & conversio ad Deum; ergo
per illam anima vivificatur recuperando vitam spiritua-
lem gratiæ sanctificantis, & Deus se convertit ad pec-
catorem illum justificando, quod fieri nequit sine re-
missione peccatorum mortalium.*

*Si autem quærat: in quo genere causæ actus virtu-
tis pœnitentiæ fit causa remissiva peccatorum morta-
lium?*

*R. In genere causæ materialis dispositivæ con-
formiter Trident. sess. 6. de justif. Cap. 6. Disponun-
tur autem ad ipsam justitiam... dum peccatores se esse
intelligentes... moventur adversus peccata per odium
aliquod & detestationem, hoc est per eam pœnitentiæ,
quam ante baptismum agi oportet. Videantur dicta 1.2.
Disput. XXVII. & Disput. XXVIII.*

*Secunda Pars patet ex dictis de necessitate Sacra-
menti pœnitentiæ, quod est à Christo in hunc finem
institutum, ut in eo & per illud ex opere operato con-
feratur gratia remissiva peccatorum mortalium post
Baptismum commissorum primariò, & venialium secun-
dariò, undè definiri potest: Sacramentum novæ legis
à Christo institutum ad significandam & causandam
gratiam Sacramentalem & ad remittendum peccata post
Baptismum commissa.*

Obj.

Obj. Si per actum virtutis pœnitentiæ dispositivè & per ipsum Sacramentum ut instrumentum ex opere operato remitterentur peccata mortalia, esset, quia remitti deberent per infusionem gratiæ, ad quam causandam Sacramenta sunt instituta, sed hæc ratio nulla est: quia potest tolli peccatum mortale sine gratiæ infusione.

R. Negando mi. Cujus probatio distinguitur, potest tolli peccatum mortale sine infusione gratiæ secundum præsentem Dei legem & ordinariam potentiam N. Et hoc in præsentem sufficit: per absolutam Dei potentiam, transeat. Videantur dicta loc. cit.

QUÆSTIO II.

An sit possibile peccatum naturâ suâ irremissibile?

DICO. *Omne peccatum in hâc vitâ per pœnitentiam veram deleri potest.* S. Th. hic Q. 86. A. 1. O.

Probatum ex Script. II. 1 v. 18. *Si fuerint peccata vestra, ut coccinum, quasi nix dealbabuntur: & si fuerint rubra, quasi vermiculus, velut lana alba erunt* Et Cap. 55. v. 7. *Derelinquat impius viam suam, & vir iniquus cogitationes suas, & revertatur ad Dominum, & miserebitur ejus & ad Deum nostrum: quoniam multus est ad ignoscendum: vocat quoque Christus omnes indifferentem peccatores ad se sine differentiâ, quantumcunque gravia & multa peccata habeant Matth. 11. v. 28. Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis.* Dans potestatem remittendi Apostolis sine ullius peccati aut numeri exceptione ad omnia peccata eandem extendit, Unde Concil. Lateran. Cap. firmiter 1. de sum. Trin. *Si post susceptionem Baptismi quisquam prolapsus fuerit in peccatum, per veram pœnitentiam semper reparari potest.* Et Trid. sess. 6. de justif. cap. 14. sine exceptione pœnitentibus justificationem tri-

buit juxtà promissionem generalem Ezech. 14. v. 21. *Si impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis suis v. 22. Omnium iniquitatum ejus non recordabor*, ubi nulla fit exceptio ullius peccati.

Ratio S. Th. est: si enim aliquod peccatum remitti non posset per pœnitentiam, id fieret vel ex defectu divinæ voluntatis nolentis omnia peccata dimitti, vel ex insufficientia pœnitentiæ; sed dici non potest aliquod peccatum remitti non posse ex defectu divinæ voluntatis; quia hoc repugnat divinæ misericordiæ: vinceretur etiam quodammodo Deus ab homine, si homo vellet peccatum deleri, quod Deus delere non vellet; etiam nullum est tam grande peccatum, pro quo tollendo non sit possibilis sufficiens pœnitentia: quia efficacia pœnitentiæ non tantum in ratione Sacramenti sed etiam in ratione virtutis fundatur in virtute passionis & meritum Christi, quæ est infinita, undè 1. Joan. 2. dicitur: *ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi.*

Obj. 1. Id Proverb. 1. v. 24. Quia vocavi & renuistis, extendi manum meam & non fuit, qui aspiceret, v. 28. Tunc invocabunt me & non exaudiam; manè consurgent & non invenient me. Il. 22. v. 14. Si dimittatur iniquitas hæc vobis, donec moriamini Amos. 1. & 2. Ponitur certus numerus, ultrà quem peccata non remittuntur. Super tribus sceleribus &c. & Super quatuor non convertam &c.

R. Primum textum intelligendum esse de iis, quos post hanc vitam tantum & quidem invitos scelerum pœnitebit, in inferno autem sera erit, sed non vera nec sincera pœnitentia. Secundus textus significat eos, quos præscivit Deus sine pœnitentiâ morituros. Tertius locus ex prophetiâ Amos non indicat, quod veniam negabit Deus verè pœnitenti, si ultrà numerum expressum peccaverit, sed quod eos, qui peccata peccatis cum-

cumulant, nec agunt pœnitentiam, Deus etiam in hoc sæculo graviter puniat.

Obj. 2. Exempla Esau & Antiochi, qui licet pœnitentiam egerint, indulgentiam tamen peccatorum nunquam sunt consecuti, de Antiocho dicitur 2 Mach. 9. v. 13. *Orabat hic scelestus Dominum, à quo non esset misericordiam consecuturus*; de Esau ad Heb. 12. v. 17. legitur: *scitote, quoniam & postea cupiens hereditare benedictionem, reprobatus est: non enim invenit pœnitentia locum, quanquam cum lachrymis inquisisset eam.*

Ad 1. Rdet S. Th. in 4. Dist. 20. Q. 1. A. 1. ad 1. *Dicendum quod veniam consecutus fuisset (Antiochus) si verè pœnituisset, sed non habuit veram pœnitentiam; quia non ex amore justitia de peccatis commissis dolebat, sed timore pœna, quam expectabat, vel dolore pœnae, quam sustinebat, & hoc etiam multis in fine pœnitentibus contingit, quia non est facile, ut affectus, quem homo toto tempore vite sua inclinavit in aliquid, subito ad contrarium retrahatur.*

Ad 2. Rdet idem S. D. hic Q. 86. A. 1. ad 1. *Dicendum, quod Esau verè non pœnituit, quod patet ex hoc, quod dixit: venient dies luctus patris mei & occidam Jacob fratrem meum.*

Obj. 3. Sunt aliqua peccata, quæ in Scripturâ dicuntur irremissibilia ut Matth. 12. v. 32. *Quicumque dixerit verbum contra filium hominis remittitur ei, qui autem dixerit contra Spiritum sanctum, non remittitur ei, neque in hoc sæculo neque in futuro.* 1. Joan. 5. v. 16. *Est peccatum ad mortem, non pro illo dico, ut roget quis Heb. 6. v. 26. Impossibile est eos, qui semel sunt illuminati. . . & prolapsi sunt, rursus renovari ad pœnitentiam.* Heb. 10. v. 26. *Voluntariè enim peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis, jam non relinquitur pro peccatis hostia.*

Et ad 1. Peccatum in Spiritum sanctum dici irremissibile, non absolute quidem, Deus enim per suam gratiam efficacem cor blasphemum in Spiritum sanctum emollire potest ad poenitentiam, sed quod difficulter remittatur: quia taliter peccans respuit media ad poenitentiam, auxilia nempe divinae gratiae, quorum largitio specialiter Spiritui sancto tribuitur.

Ad 2. Per peccatum ad mortem intelligitur finalis impoenitentia, quae cum includat instans intrinsicum mortis, adeoque extendatur ad statum alterius vitae, juxta praesentem Dei ordinationem est irremissibilis, ac proinde pro finaliter impoenitente orari non debet, ad testimonia Apostoli in Epist. ad Hebr. Cap. 6. & 10. dicitur: sensum esse, eos, qui post Baptismum peccaverunt, non posse per iteratum Baptismum consequi tam liberalem culpae & poenae remissionem, qualis conceditur in Baptismo.

Q U A E S T I O III.

An unum peccatum mortale possit remitti sine alio?

DICO: *Impossibile est per poenitentiam unum peccatum sine alio remitti.* S. Th. hic Q. 86. a. 3. O.

Probat 1. Forma, per quam in statu naturae elevatae remittitur peccatum mortale, aequè repugnat uni peccato mortali quam alteri: quia forma illa est gratia sanctificans, quae simpliciter repugnat omni peccato mortali, quae gratia est unica forma nostrae justificationis, etiam de potentia Dei absolutâ in statu naturae elevatae ut dictum est. 1. 2. Disput XXVII. ergo etiam in hoc statu non potest unum peccatum mortale de potentiâ Dei absolutâ remitti sine alio.

Confirmatur: Per gratiam, quâ remittitur peccatum, est quis in Christo sed juxta Apost. Rom. 8. v. 1. *Nihil damnationis est iis, qui sunt in Christo Jesu.*

Pro-

Probat 2. Nullum peccatum mortale remittitur, nisi per pœnitentiam, qua quis dolet de peccato propter Deum offensum, atque à peccato avertitur & ad Deum convertitur; atqui pœnitentia hæc opponitur omni peccato mortali, quod est averfio à Deo, amicitiam divinam dissolvens; ergò, vel tollitur omne peccatum mortale per pœnitentiam, vel nullum tollitur.

Obj. 1. Unum peccatum mortale potest committi sine aliis, non enim omnia peccata mortalia connexa sunt; ergò etiam potest unum sine aliis remitti.

R. Negando consequentiam: quia ut tollatur peccatum mortale, debet tolli averfio à Deo, in quâ omnia peccata mortalia conveniunt, ut autem committantur omnia peccata mortalia, deberet esse conversio ad quævis bona particularia, quæ omnium peccatorum objecta sunt; quia ergo actus peccati non tantum averfionem sed etiam conversionem dicit, unum sine alio potest committi, sed non remitti.

Obj. 2. Creditor potest debitori unum debitum remittere sine alio, & affectus pluribus injuriis potest unam condonare, non condonatâ alterâ, ergo à pari.

R. Negando consequentiam: quia debitum illud est debitum rei extrinsecæ, non oppositum alteri formæ intrinsecæ, ac proindè sine receptione talis formæ intrinsecæ remitti potest, econtra debitum peccati mortalis opponitur gratiæ & amicitia Dei tanquam formæ intrinsecæ, adeoque nonnisi per intrinsecam gratiæ receptionem peccatum deleri potest, quæ receptio cum non minus uni quam alteri debito peccati repugnet, nonnisi omnia debita simul remitti possunt, & sicut est impossibile aërem tenebrosum illuminari sine infusione lucis, ita etiam impossibile est peccatum, quod est privatio gratiæ, sine ejusdem gratiæ infusione deleri.

An maneat reatus pœnæ sublato reatu culpa?

DICO: *Quando per gratiam remittitur culpa... per consequens simul tollitur reatus pœnæ æternæ, potest tamen remanere reatus alicujus pœnæ temporalis.*
S. Th. hic Q. 86. a. 4. O.

1ma Pars est de fide certa, ita enim docet Trid. sess. 6. de justif. cap. 14. ubi probat satisfactionem post Sacramentum pœnitentiæ esse necessariam, & addit: Non quidem pro pœnâ æternâ, qua vel Sacramenti voto unâ cum culpâ remittitur, sed pro pœnâ temporali, qua, ut sacra litteræ docent, non tota semper, ut in Baptismo fit, dimittitur.

Ratio est: quia remisso peccato mortali per infusionem gratiæ acceptatur justus in Filium Dei, hæredem vitæ æternæ secundum Apostolum ad Tim. 3. v. 3. *Ut justificati gratia ipsius, hæredes simus secundum spem vitæ æternæ;* sed jus vitæ æternæ non compatitur secum reatum pœnæ æternæ; ergo jure hæreditatis concessio per gratiam simul remitti debet reatus gehennæ.

2da Pars etiam patet ex definitione Trid. sess. 6. de justif. Can. 30. Si quis post acceptam justificationis gratiam cuilibet peccatori pœnitenti ita culpam remitti & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, ut nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exsolvenda vel in hoc seculo vel in futuro in purgatorio, antequam ad regna cœlorum aditus patere possit, Anathema sit. Idem constat ex veritatibus Catholicis de satisfactione Sacramentali. De indulgentiis & purgatorio & exemplis S. scripturæ ut primi parentis Genes. 3. Moÿsis & Aaronis Num. 20. & Deuteron. 32 & Davidis 2. Reg. 12. quibus post remissum per pœnitentiam peccatum & consequenter pœnam æternam, pœna temporalis fuit inflicta.

Ratio

Ratio petenda est ex divinâ justitiâ , cui convenit illa mutatio pœnæ æternæ in temporalem , tum ad coercenda hominum delicta , ut pulchrè S Aug. tract. 124. in Joan. ante medium : *Productior est pœna, quam culpa, ne parva putaretur culpa, si cum illâ finiretur* & pœna : ac per hoc vel ad demonstrationem debite miseria , vel ad emendationem labilis vite , vel ad exercitationem nostræ patientia temporaliter hominem detinet pœna , etiam , quem iam ad damnationem sempiternam reum non detinet culpa. Tum ad exercendum rigorem justitiæ misericordia temperatum ut Trid. pluribus deducit sess. 14. de pœnitentiâ cap. 8. agit enim Deus nobiscum instar regis justi & Clementis, qui reo mortis ex Clementiâ quidem pœnam capitis remittit , ex justitiâ tamen eundem alia pœnâ temporali vel pecuniariâ plectit ; aliud est in Sacramento Baptismi , quod est spiritualis regeneratio , quâ homo fit nova creatura , ideoque omnes veteris hominis culpæ cum pœnis omnibus ex ordinatione Dei abluuntur remanentibus solis pœnalitatibus hujus mortalis vitæ ob peccatum originale per generationem ab Adamo contractum. Dictum est in Conclusionè : *potest remanere* : quia peccato mortali per pœnitentiam remisso incertum est , quanta pœna temporalis luenda in hac vel alterâ vitâ restet , certum tamen est pœnam illam non semper esse æqualem , sed majorem vel minorem juxta inæqualitatem tum commissorum peccatorum, tum pœnitentiæ intensioris vel remissioris , quæ plurimum conducit ad remissionem pœnæ temporalis , & posset esse tanta , ut per eam tota pœna remitteretur, ut communiter docent Theologi, & constat ex pluribus exemplis , ac etiam expressè supponere videtur Trid. sess. 6. cap. 14. dum dixit : pœnam non totam semper remitti ; ergo aliquando remittitur tota. Quomodo autem pœnitentiâ aliquam temporalem pœnam & ali-

quam

quando totam delectat, incertum est, facilius modus explicandi videtur, quod Deus ob pœnitentiam magis vel minus ferventem attentâ etiam gravitate & multitudine criminum, pœnam æternam remissam mutet in temporalem majorem vel minorem, ita ut sicut contritio pœnitentis generaliter disponat ad remittendam culpam & pœnam æternam, ita diversitas dispositionis vel contritionis specialiter disponit ad inæqualem remissionem pœnæ temporalis & aliquando totius.

Obj. 1. Si remaneat post remissum reatum pœnæ æternæ aliqua pœna temporalis, ergo omnes miseriæ semper erunt pœnæ peccatorum, sed consequens non est admittendum, aliàs vera esset propositio 70. damnata quenelli: *Nunquam Deus affligit innocentes, & afflictiones semper servantur ad puniendum peccatum, vel ad purificandum peccatorem.*

2. Negando sequelam, ob cujus falsitatem justissimè damnata est propositio allegata: possunt enim justis pœnis debitis satisfacisse, quibus proinde Deus non immittit miseriæ ad puniendum peccatum vel ad purificandum peccatorem, cum peccatores non sint, sed ad exercitium patientiæ, sicut afflictiones immixtæ sunt innocenti Jobo, ad probationem: uti Tobia cui Raphael Tob. 12. v. 13. *Quia acceptus eras Deo, necesse fuit, ut tentatio probaret te.* ad augmentum virtutis & gloriæ. Unde sine reatu pœnæ ob peccata adhuc luendæ nonnunquam Deus miseriæ immittit etiam ad ostensionem suæ potestatis, unde Christus Joan. 9. de cæco nato interrogantibus discipulis: *Rabbi quis peccavit, hic aut parentes ejus, ut cæcus nasceretur?* respondit: *neque hic peccavit, neque parentes ejus, sed ut manifestentur opera Dei in illo.*

Obj. 2. Justificatus per pœnitentiam est amicus Dei, ergo non est amplius obnoxius pœnæ: quia contrâ leges amicitæ est, amicum punire. Deinde æque in pœnitent-

nite
passi
tota
missi
nem
pœna
Ad
metu
allur
qui
lay
re
to
I
mi
dit
An
S
el
pe priv
virtutur
la secun
privation
charitatis
intensivus
venitur in
III. Pa

DE REMISSIONE PECCATORUM MORTALIUM. 65
nitentiâ ac in Baptismo remissio fit vi meritorum &
passionis Christi, ergò in utroque Sacramento semper
tota pœna remittitur. Denique non esset perfecta re-
missio, si remaneret pœna temporalis.

Ad 1. non repugnat amicitiae exigere satisfactio-
nem justitiæ debitam nondum condonatam, talis est
pœna temporalis remissâ pœnâ æternâ restans.

Ad 2. disparitas est, quod in Baptismo applicentur
merita Christi renatis ut primò in familiam Christi
assumptis; in pœnitentiâ verò ut semel assumptis sed
qui post acceptam innocentiam per ingratitude[m] re-
lapsi sunt, unde non tota, sicut in Baptismo, pœna
remittitur.

Ad 3. perfecta est remissio, in quantum totaliter
tollitur illud, quod à Deo avertebat.

DISPUTATIO XXXI.

De remissione venialium.

PER pœnitentiam remitti peccata venialia certum est:
cum per illam graviora peccata: nempe mortalia re-
mittantur; sed plures circa venialium remissionem sunt
difficultates, unde sit.

QUÆSTIO I.

*An ad remissionem venialium requiratur Sacramen-
tum pœnitentiæ vel sufficiant Sacramentalia?*

SUPpono I. Quod sicut ex peccato mortali, quod
est peccatum simpliciter, relinquitur macula nem-
pe privatio gratiæ sanctificantis, charitatis ac aliarum
virtutum, ita ex peccato veniali, quod est Dei offen-
sa secundum quid, relinquitur macula, quæ consistit in
privatione fervoris extensivi charitatis; fervor enim
charitatis est duplex: alius *intensivus* alius *extensivus*;
intensivus est gradualis perfectio, aut intensio, quæ in-
venitur in habitu vel actu charitatis; fervor extensivus

III. Partis Theol. Schol. suppl.

E

est